

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕНІТЕНЦІАРНА ПСИХОЛОГІЯ»

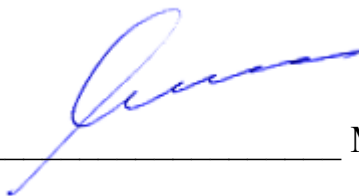
Освітній рівень другий (магістерський) рівень
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 225 «Медична психологія»

Автори: викладач **Прудка Л. М.**

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від «12» вересня 2024 року

Завідувач кафедри, професор _____ Матяш М.М.

Тема № 1. Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: є ознайомлення студентів з поняттям та історією розвитку пенітенціарної психології.

План лекції:

1. Поняття пенітенціарна психологія та її завдання.
2. Історія розвитку пенітенціарної психології.
3. Основні напрямки пенітенціарної психології західних країн.

Ключові поняття: пенітенціарна психологія, методологічні принципи, пенітенціарні установи, соціальна адаптація.

Рекомендована література:

1. Коновалова В. О. Юридична психологія : підручник / В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько. Харків: Право, 2008. 240 с
2. Основи пенітенціарної педагогіки і психології : навч. посіб. / С. Ю. Замула, В. А. Костенко, В. І. Мандра та ін.; за заг. ред. акад. В. М. Синьова. – Біла Церква: Білоцерк. училище ППП КВС, 2003. 101 с.
3. Пенітенціарна психологія: Навчальний посібник / Чебоненко С.О., Третяк О.С. Чернігів, 2011. 219 с.
4. Третяк О. С. Пенітенціарна психологія: навч. посіб. / О. С. Третяк, С. О. Чебоненко. Чернігів, 2011. 219 с.
5. Федоришин Г. Місце пенітенціарної психології в системі наукового знання / Г. Федоришин // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. 2011. Вип. 16(1). С. 68- 80. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpfsp_2011_16%281%29_11

Тема № 2. Психологія особистості засудженого

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомити студентів з психологічними аспектами особистості засудженого та його адаптаційними можливостями та їх психічними станами в процесі ресоціалізації.

План лекції:

1. Поняття особистості засудженого.

2. Типові психічні стани засуджених (стан очікування змін; стан нетерплячості; стан тривоги; стан безнадійності, приреченості, пригнічений стан, стан надії і впевненості; стан нудьги; стан; туга за домівкою, рідними, волею.

3. Динаміка особистості засудженого: період після арешту, період, що настає після набуття вироком законної сили, період адаптації, період появи і розвитку нових інтересів, період відносної особистісної стабілізації, період, що передуює звільненню.

Ключові поняття: особистість засудженого, диференційований підхід, психічний стан, ресоціалізація, індивідуальний підхід.

Рекомендована література:

1. Основи пенітенціарної педагогіки і психології : навч. посіб. / С. Ю. Замула, В. А. Костенко, В. І. Мандра та ін.; за заг. ред. акад. В. М. Синьова. – Біла Церква: Білоцерк. училище ППП КВС, 2003. 101 с.

2. Пенітенціарна психологія: Навчальний посібник / Чебоненко С.О., Третяк О.С. Чернігів, 2011. 219 с.

3. Третяк О. С. Пенітенціарна психологія: навч. посіб. / О. С. Третяк, С. О. Чебоненко. Чернігів, 2011. 219 с.

4. Федоришин Г. Місце пенітенціарної психології в системі наукового знання / Г. Федоришин // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. 2011. Вип. 16(1). С. 68- 80. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znfpfsp_2011_16%281%29_11

5. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установах виконання покарань. Монографія / Яковець І.С. – Харків: Кроссруд, 2006. – 208 с.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомити студентів з психологічними особливостями ресоціалізації засуджених

План лекції:

1. Пізнавальні процеси у засуджених. Вплив на пізнавальну діяльність засуджених умов відбування покарання.
2. Соціальна і соціально-психологічна адаптація засуджених.
3. Особливості емоційно-вольової сфери засуджених.
4. Психологічна складова щодо виправлення засуджених у колоніях загального та строгого режиму.

Ключові поняття: пізнавальна діяльність, особистість засудженого, емоційно-вольова сфера, колонії загального та строгого режиму

Рекомендована література:

1. Пенітенціарна психологія: Навчальний посібник / Чебоненко С.О., Третяк О.С. Чернігів, 2011. 219 с.
2. Сулицький В.В. Психологія суїцидальної поведінки / Сулицький В.В. – К.: МП Леся, 2001. – 316 с.
3. Третяк О. С. Пенітенціарна психологія: навч. посіб. / О. С. Третяк, С. О. Чебоненко. Чернігів, 2011. 219 с.
4. Федоришин Г. Місце пенітенціарної психології в системі наукового знання / Г. Федоришин // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. 2011. Вип. 16(1). С. 68- 80. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpfsp_2011_16%281%29_11
6. Федоришин Г. М. Ресоціалізуюче середовище і психологічна безпека неповнолітніх засуджених / Г. М. Федоришин // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія психологічна. - 2012. - Вип. 2(1). - С. 175-183. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldu_2012_2%281%29__23
7. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установах виконання покарань. Монографія / Яковець І.С. – Харків: Кроссруд, 2006. – 208 с.

Тема № 4. Робота психологічної служби у місцях виконання покарань

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомити студентів з функціями і завданнями психологічної служби у місцях виконання покарань

План лекції:

1. Функції і завдання психологічної служби у місцях виконання покарань. Структура діяльності персоналу в установах виконання покарань.
2. Психологічний супровід засудженого у період адаптації.
3. Специфіка психологічного супроводу засуджених до довічного ув'язнення. Робота психологів із засудженими групи ризику (суїциденти, засуджені з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, засуджені за зґвалтування, дітовбивство, із найнижчої кримінальної страти та ін.).

Ключові поняття: психологічна служба, місця виконання покарань, суїциденти, адаптація.

Рекомендована література:

1. Основи пенітенціарної педагогіки і психології : навч. посіб. / С. Ю. Замула, В. А. Костенко, В. І. Мандра та ін.; за заг. ред. акад. В. М. Синьова. – Біла Церква: Білоцерк. училище ППП КВС, 2003. 101 с.
2. Пенітенціарна психологія: Навчальний посібник / Чебоненко С.О., Третяк О.С. Чернігів, 2011. 219 с.
3. Третяк О. С. Пенітенціарна психологія: навч. посіб. / О. С. Третяк, С. О. Чебоненко. Чернігів, 2011. 219 с.
4. Федоришин Г. Місце пенітенціарної психології в системі наукового знання / Г. Федоришин // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. 2011. Вип. 16(1). С. 68- 80. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpfsp_2011_16%281%29_11
5. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установах виконання покарань. Монографія / Яковець І.С. – Харків: Кроссроуд, 2006. – 208 с.

Тема № 5. Технології психологічного супроводу засуджених та персоналу установ відбування покарання

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: ознайомити студентів зі змістовним наповненням і структурою культури взаємин у процесі професійного спілкування та мистецтво професійної взаємодії

План лекції:

1. Методи вивчення особистості засуджених і психологічного впливу на особистість засудженого.
2. Застосування коучингових технологій у допомозі засудженим віднайти сенс життя, у постановці цілей.
3. Інноваційні форми роботи пенітенціарного психолога з працівниками установ виконання покарання (відеолекторій, віртуальна екскурсія, тренінги, інтерактивні семінари, коучинг).

Ключові поняття: коучингові технології, віртуальна екскурсія, тренінги, інтерактивні семінари, коучинг.

Рекомендована література:

1. Дронов А.Є. Особливості проведення тренінгу в діяльності пенітенціарного психолога / А. Є. Дронов // Юридична психологія. 2015. № 2 С. 160-168. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urpp_2015_2_16.
2. Коновалова В. О. Юридична психологія : підручник / В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько. – Харків: Право, 2008. – 240 с.
3. Основи пенітенціарної педагогіки і психології : навч. посіб. / С. Ю. Замула, В. А. Костенко, В. І. Мандра та ін.; за заг. ред. акад. В. М. Синьова. – Біла Церква: Білоцерк. училище ППП КВС, 2003. – 101 с.
4. Пенітенціарна психологія: Навчальний посібник / Чебоненко С.О., Третяк О.С. – Чернігів, 2011. – 219 с.
5. Третяк О. С. Пенітенціарна психологія: навч. посіб. / О. С. Третяк, С. О. Чебоненко. – Чернігів, 2011. – 219 с.
6. Федоришин Г. Місце пенітенціарної психології в системі наукового знання / Г. Федоришин // Збірник наукових праць: філософія, соціологія,

психологія. - 2011. - Вип. 16(1). - С. 68- 80. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/znfpfsp_2011_16%281%29_11

7. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установах виконання покарань. Монографія / Яковець І.С. – Харків: Кроссроуд, 2006. – 208 с.